

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 284/2011-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. K., M., zastúpeného advokátom JUDr. L. M., Česká republika, vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 28/2010 zo 4. augusta 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4 Tdo 28/2010 zo 4. augusta 2010 **p o r u š i l** základné právo J. K. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 28/2010 zo 4. augusta 2010 **z r u š u j e** a v e c v r a c i a
- na ďalšie konanie.

3. J. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. L. M. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti J. K. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 284/2011-12 zo 16. júna 2011 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 28/2010 zo 4. augusta 2010.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2011 a najvyšší súd v oznámení doručenom ústavnému súdu 4. augusta 2011 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Sťažovateľ v podstatnej časti sťažnosti uviedol:

«Rozsudkom Vojenského obvodového soudu Banská Bystrica ze dne 24. 5. 1982 sp. zn. 2 T 65/82 byl stěžovatel uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 trestního zákona č. 140/1961 Sb., v tehdy platném znění, a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou let nepodmíněně. (Důvodem

bylo to, že navrhovatel kvůli svému náboženskému přesvědčení svědka Jehovova odmítl vykonat vojenskou náhradní službu, jak mu to bylo uloženo v povolávacím rozkaze č. 050405.)

Usnesením Vojenského obvodového soudu Banská Bystrica ze dne 5. 3. 1991 sp. zn. 3 Rtv 6/91 ve znění usnesení Vyššího vojenského soudu Trenčín ze dne 9. 4. 1991 sp. zn. 2 RTo 17/91 byl shora uvedený rozsudek zrušen podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 119/1990 Sb. ve výroku o trestu.

Následným rozsudkem Vojenského obvodového soudu Banská Bystrica ze dne 3. 6. 1991 sp. zn. 3 T 73/91 byl stěžovatel při nezměněném výroku o vině odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvanácti měsíců. ...

Usnesením Okresního soudu Banská Bystrica ze dne 1. 4. 2010 sp. zn. 3Nt/36/2009 byl zamítnut stěžovatelův návrh na povolení obnovy řízení ve věci popsané v bodě I.

Usnesením Krajského soudu Banská Bystrica ze dne 28. 4. 2010 sp. zn. 3 To 119/10 byla zamítnuta stěžovatelova stížnost proti rozhodnutí ze dne 1. 4. 2010.

Usnesením Nejvyššího soudu SR ze dne 4. 8. 2010 sp. zn. 4 Tdo 28/2010 bylo bez věcného projednání odmítnuto dovolání odvolatele proti usnesení ze dne 28. 4. 2010.

(Stěžovatel tak vyčerpal všechny dostupné prostředky právní ochrany u obecných soudů a nezbývá mu než se obrátit na Ústavní soud SR.)

V řízeních popsanych v bodě II. šlo o obnovu rehabilitačního řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., v platném znění.

Okresní soud Banská Bystrica porušil v napadeném usnesení ze dne 1.4.2010 stěžovatelovo právo na zákonného soudce podle článku 38 odst. 1 Listiny a článku 48 odst. 1 Ústavy SR (v řízení totiž rozhodoval samosoudce, ačkoli podle § 7 odst. 3 zákona č. 119/1990 Sb., v platném znění, měl rozhodovat senát); odepření vojenské služby podle čl. 15 odst. 3 Listiny a posouzení věci podle příznivější úpravy podle čl. 40 odst. 6 Listiny (v době, kdy probíhalo rehabilitační řízení, již byla v účinnosti Listina, avšak rehabilitační soud její ustanovení nevzal v úvahu; pokud navzdory tomu soud v nynějším řízení obnovu nepovolil, pak sám uvedená ustanovení rovněž porušil; viz nález Ústavního soudu ČR ze dne 4. 7. 2001 sp. zn. I. ÚS 26/01 ve věci S. H., kde se rovněž řeší problematika povolení obnovy řízení); obnovu řízení při shledání závažných vad v předchozím řízení, a to podle

článku 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě (šlo například o uložení zkušební lhůty poté, co byl trest vykonán, neuplatnění amnestie z 8. 12. 1989, viz další podrobnosti v návrhu na povolení obnovy řízení a ve stížnosti proti usnesení ze dne 1.4.2010).

Krajský soud Banská Bystrica porušil v napadeném usnesení ze dne 28. 4. 2010 stěžovatelovo právo na zákonného soudce podle článku 38 odst. 1 Listiny a článku 48 odst. 1 Ústavy SR (o stížnosti totiž tento soud vůbec neměl rozhodovat; podle § 7 odst. 3 písm. i/ zákona č. 371/2004 Z.z., v platném znění, měl rozhodovat Krajský soud Trenčín); spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Úmluvy (okresní soud doručil prvostupňové rozhodnutí navrhovateli 26. 4. 2010 a již 28. 4. 2010 rozhodl krajský soud, takže stěžovatelovo zdůvodnění stížnosti ze dne 9. 5. 2010 krajský soud vůbec neprojednal).

Nejvyšší soud SR porušil v napadeném usnesení ze dne 4. 8. 2010 stěžovatelovo právo na spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Úmluvy (o dovolání rozhodoval mj. předseda senátu, který se za minulého režimu zavázal soudcovským slibem k věrnosti „věci socialismu“ a k tomu, že Ústavu a zákony bude „vykládat... v souladu se socialistickým právním vědomím“ [§ 42 odst. 1 zákona č. 36/1964 Sb., ve znění účinném do 19. 9. 1990]; takový soudce nemůže nestranně posuzovat věc stěžovatele, který byl perzekuován, protože projevil věrnost svému náboženskému vyznání, a nikoli „věci socialismu“; pokud se soudce zavázal shora uvedeným slibem, a přesto soudil stěžovatelovu věc, bylo porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, a to i s přihlédnutím k tomu, že minulý režim je podle § 1 odst. 1 zákona č. 125/1996 Z.z. označen za „odsouzeníhodný“; viz podrobnosti v příloze); spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Úmluvy (dovolání totiž nebylo věcně vůbec projednáno, protože s odkazem na judikaturu - nikoli na zákon samotný - Nejvyšší soud SR dovedl, že dovolání proti rozhodnutí o zamítnutí povolení obnovy řízení není dovolání ve věci samé; stěžovatel má naproti tomu za to, že k takovému restriktivnímu výkladu, který znemožňuje věcné projednání dovolání, a to zejména v rehabilitační věci, není důvod, neboť „záměrům rehabilitace nelze bránit pozitivněprávním dogmatismem při výkladu právních norem. Ustanovení rehabilitačních předpisů je právě s ohledem na jejich smysl a účel zapotřebí interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob. Na rozdíl od restitucí majetku takový výklad nemůže vést k nepřijatelným zásahům do práv jiných osob.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálehom:

„I. Usneseniami Okresného soudu Banská Bystrica ze dne 1. 4. 2010 sp. zn. 3Nt/36/2009, Krajského soudu Banská Bystrica ze dne 28. 4. 2010 sp. zn. 3 To 119/10 Nejvyššího soudu SR ze dne 4. 8. 2010 sp. zn. 4 Tdo 28/2010 bylo porušeno právo stěžovatele na zákonného soudce podle článku 38 odst. 1 Listiny a čl. 48 odst. 1 Ústavy, obnovu řízení podle článku 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě, odepření vojenské služby podle čl. 15 odst. 3 Listiny, posouzení věci podle příznivější úpravy podle čl. 40 odst. 6 Listiny, spravedlivý proces podle článku 6 odst. 1 Úmluvy.

II. Usnesení Okresného soudu Banská Bystrica ze dne 1. 4. 2010 sp. zn. 3Nt/36/2009, Krajského soudu Banská Bystrica ze dne 28. 4. 2010 sp. zn. 3 To 119/10 a Nejvyššího soudu SR ze dne 4. 8. 2010 sp. zn. 4 Tdo 28/201 se zrušují.

III. Stěžovateli se přiznává přiměřené zadostiučinění ve výši 1.000 Euro, které je Okresní soud Banská Bystrica povinen vyplatit k rukám stěžovatele do dvou měsíců od doručení tohoto nálezu.

IV. Stěžovateli se podlé advokátního tarifu přiznávají náklady právního zastupování, které je Okresní soud Banská Bystrica povinen vyplatit na účet právního zástupce stěžovatele... do dvou měsíců od doručení tohoto nálezu.“

Predseda najvyššieho súdu vo vyjadrení č. KP 4/2011 z 29. júla 2011 doručenom ústavnému súdu 4. augusta 2011 uviedol:

„Obsah námietok obvineného J. K. vo vzťahu k dovolaciemu konaniu nezodpovedá zákonu ani citovanému čl. VI. Dohovoru.

Dovolací senát vo svojom uznesení zo 4. augusta 2010, sp. zn. 4 Tdo 28/2010, v súlade so zákonom vysvetlil, ktoré rozhodnutie súdu sa považuje za meritórne rozhodnutie, teda také, ktorým bola vec v zmysle § 368 ods. 1 Tr. por. právoplatne skončená. K uvedeným argumentom nemáme čo dodať, poukazujeme len na judikát č. 19/2007 Zbierky trestných rozhodnutí, ktorý uvedený pojem definuje.

Z týchto dôvodov navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky, sťažnosť obvineného J. K. ako zjavne nedôvodnú odmietol.“

II.

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 4 Tdo 28/2010 zo 4. augusta 2010, ktorým odmietol sťažovateľovo dovolanie, uviedol:

«... krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť odsúdeného J. K. proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 3 Nt 36/2009, z 1. apríla 2010, ktorým podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného J. K. na povolenie obnovy konania v trestnej veci právoplatne skončenej rozsudkom Vojenského obvodového súdu Banská Bystrica, sp. zn. 2 T 65/82, z 24. mája 1982, uznesením Vojenského obvodového súdu Banská Bystrica z 5. marca 1991, sp. zn. 3 RTv 6/91, a rozsudkom Vojenského obvodového súdu Banská Bystrica z 3. júna 1991, sp. zn. 3 T 73/91.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený J. K. prostredníctvom obhajcu dovolanie, kde uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. i/ Tr. por. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal, či podané dovolanie obvineného je prípustné v zmysle § 368 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že táto procesná podmienka dovolania v posudzovanom prípade nebola splnená.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa § 382 Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371,
- d) nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1,
- e) dovolanie ani po postupe podľa § 379 ods. 1 neobsahuje náležitosti uvedené v § 374 ods. 1 alebo 2.

Vo vzťahu k ustanoveniu § 368 ods. 1 Tr. por. je nevyhnutné poukázať na doterajšiu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva výklad tohto zákonného ustanovenia, konkrétne výklad slovného spojenia „vec právoplatne skončená“. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2006, sp. zn. 3 Tdo 5/2006 (publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v čísle 2/2007, pod poradovým číslom 19, na strane 20) bol vymedzený okruh

rozhodnutí, proti ktorým je prípustné podať dovolanie v zmysle § 368 ods. 1 Tr. por. nasledovným spôsobom:

„Rozhodnutím, ktorým bola vec právoplatne skončená, treba podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku o prípustnosti dovolania rozumieť právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej, ktorými je

1. rozsudok alebo trestný rozkaz, ktorým bol obvinený uznaný za vinného a bol mu uložený trest, resp. ochranné opatrenie alebo bolo upustené od potrestania;
2. rozsudok, ktorým bol obvinený oslobodený spod obžaloby;
3. uznesenie o zastavení trestného stíhania;
4. uznesenie o postúpení veci inému orgánu;
5. uznesenie o uložení ochranného opatrenia;
6. uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania;
7. uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania;
8. rozsudok o schválení dohody o vine a treste v rozsahu uvedenom v § 334 ods. 4 Trestného poriadku;
9. rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok proti rozsudku alebo uzneseniu uvedenému sub 1. až 7.“

Rešpektujúc judikatúru najvyššieho súdu je preto potrebné v posudzovanej trestnej veci konštatovať, že napadnuté rozhodnutie o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania podľa § 399 ods. 2 Tr. por. nie je rozhodnutím vo veci samej, a teda nie je proti nemu prípustné dovolanie v zmysle § 368 ods. 1 Tr. por.

V ustanovení § 382 Tr. por. sú upravené podmienky, za ktorých dovolací súd dovolanie uznesením na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietne. I keď Trestný poriadok upravuje podmienky prípustnosti dovolania (§ 368 ods. 1, § 566 ods. 3), v ustanovení § 382 Tr. por. absentuje neprípustnosť dovolania ako dôvod na odmietnutie veci na neverejnom zasadnutí. Nakoľko právna úprava Trestného poriadku neobsahuje iné ustanovenie o spôsobe ako rozhodnúť o neprípustnom dovolaní, najvyšší súd na odmietnutie dovolania obvineného J. K. aplikoval analogicky ustanovenie § 382 Tr. por.»

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstata základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok dohovoru na spravodlivý proces vykonávajú.

Reálne uplatnenie základného práva na spravodlivý proces predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať právo účastníkov na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na

kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 209/05).

Ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 24/00 vyslovil, že „otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu“. Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru. Len výnimočne by otázka splnenia podmienok konania pred všeobecnými súdmi mohla byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu, a to vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

Sťažovateľ v dovolaní podanom najvyššiemu súdu ako dovolací dôvod uviedol, že v prvom stupni o jeho návrhu na povolenie obnovy konania, hoci v jeho neprospech, ale vecne príslušný súd, správne rozhodoval Okresný súd Banská Bystrica (sp. zn. 3 Nt 36/09 z 1. apríla 2010).

O sťažovateľovej sťažnosti proti tomuto uzneseniu mal však rozhodovať Krajský súd v Trenčíne [podľa § 7 ods. 3, písm. i) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) v platnom znení]. Ak teda o nej rozhodoval iný súd, v jeho prípade Krajský súd v Banskej Bystrici, rozhodoval nepríslušný súd, čím došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci rozhodoval nepríslušný súd.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, najmä uviedol: *«vo vzťahu k ustanoveniu § 368 ods. 1 Tr. por. je nevyhnutné poukázať na doterajšiu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva výklad tohto zákonného ustanovenia, konkrétne výklad slovného spojenia „vec právoplatne skončená“. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2006, sp. zn. 3 Tdo 5/2006 (publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v čísle 2/2007, pod poradovým číslom 19, na strane 20) bol vymedzený okruh rozhodnutí, proti ktorým je prípustné podať dovolanie v zmysle § 368 ods. 1 Tr. por. ... (rozsudok alebo trestný rozkaz, ktorým bol obvinený uznaný za vinného a bol mu uložený trest, resp. ochranné opatrenie alebo bolo upustené od potrestania, rozsudok, ktorým bol obvinený oslobodený spod obžaloby, uznesenie o zastavení trestného stíhania, uznesenie o postúpení veci inému orgánu, uznesenie o uložení ochranného opatrenia; uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania, uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania, rozsudok o schválení dohody o vine a treste v rozsahu uvedenom v § 334 ods. 4 Trestného poriadku, rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok proti rozsudku alebo uzneseniu uvedenému sub 1. až 7.)»*

Sťažovateľovo dovolanie odmietol s tým, že do výpočtu takýchto rozhodnutí napadnuté rozhodnutie nepatrí.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 28/2010 teda nevyplýva, že by sa tento bol vysporiadal so sťažovateľovým tvrdením, že v jeho veci rozhodoval nepríslušný súd, čo by mohlo zakladať zákonný dôvod na podanie dovolania.

Základné práva a slobody treba vykladať a uplatňovať tak, aby bola zachovaná ich podstata a zmysel. Preto aj výklad a následná aplikácia § 368 ods. 1 Trestného poriadku musí v celom rozsahu rešpektovať právo sťažovateľa ako strany dovolacieho konania na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rešpektovať jeho podstatu a zmysel, t. j. tak, aby jeho prostredníctvom bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov dovolateľa. V tejto súvislosti je podstatné a určujúce to, že v dovolacom konaní sa rozhoduje predovšetkým o právach a povinnostiach dovolateľa ako strany dovolacieho konania, pričom dovolateľ je oprávnený nielen iniciovať dovolacie konanie, ale Trestný poriadok mu garantuje aj ďalšie procesné práva, ktoré mu nemožno odňať formalistickým a reštriktívnym výkladom niektorého ustanovenia Trestného poriadku (obdobne IV. ÚS 305/09).

Ústavný súd preto dospel k záveru, že rozhodovanie najvyššieho súdu v uvedenom smere bolo zjavným výkladovým vybočením, ktoré predstavuje porušenie základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd toto uznesenie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu, aby tento opätovne posúdil splnenie podmienok dovolacieho konania s dôrazom na vysporiadanie sa so všetkými procesnými námietkami uvedenými v dovolaní sťažovateľa.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ si uplatnil trovy konania, ktoré bližšie nešpecifikoval.

Ústavný súd rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2010 v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov v sume 254,88 €. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

Sťažovateľ požadoval priznať mu aj primerané finančné zadost'učinenie vo výške 1 000 €.

K tomu ústavný súd zaujal toto stanovisko:

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť, a to napr. zrušením protiústavného rozhodnutia či opatrenia, príp. uvedením do pôvodného stavu (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08).

V danom prípade porušenie základného práva sťažovateľa je v plnej miere kompenzované zrušením uznesenia najvyššieho súdu a vrátením veci na opätovné prerokovanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2011